

Наукові перспективи
Видавнича група

СУСПІЛЬСТВО ТА НАЦІОНАЛЬНІ ІНТЕРЕСИ

MERRY
CHRISTMAS
AND HAPPY NEW YEAR

№ 1(21) 2026

*Тернопільський національний медичний університет
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України*

Видавнича група «Наукові перспективи»

*Всеукраїнська Асамблея докторів наук з
державного управління*

Християнська академія педагогічних наук України

«Суспільство та національні інтереси»

№ 1(21) 2025

Київ – 2026

Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University

Publishing Group "Scientific Prospects"

*All-Ukrainian Assembly of Doctors of Science in Public
Administration*

Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

«Society and national interests»

№ 1(21) 2025

Kyiv – 2026

ISSN 3041-1572Online

УДК 0/3+7/8]:001.31](477)(051)

DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2026-1\(21\)](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2026-1(21))

“Суспільство та національні інтереси”: журнал. 2026. № 1(21) 2026. С. 964.

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України # 920 від 26.06.2024 журнал включений до Переліку наукових фахових видань України, категорія “Б”, спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки; 281 Публічне управління та адміністрування

Рекомендований до друку Президією Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління (Протокол від 05.01.2026, № 2/1-26)

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального виховання, Асоціації науковців України, Інституту освіти Азербайджанської Республіки

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів освітніх, гуманітарних наук, громадського здоров'я, публічного управління та адміністрування з метою їх впровадження у сучасний освітній простір

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible та до міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор: Теренда Наталія Олександрівна - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)

Члени редакції журналу серії «Громадське здоров'я»:

- **Іншакова Ганна Вадимівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри громадського здоров'я Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)
- **Керецман Анжеліка Олексіївна** – кандидат медичних наук, доцент, завідувачка кафедри соціальної медицини та гігієни медичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Ужгород, Україна)
- **Ковальська Оксана Романівна** - кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри соціальної медицини, економіки та організації охорони здоров'я Львівського національного медичного університету імені Далини Галицького (Львів, Україна)
- **Корильчук Неоніла Іванівна** – кандидат медичних наук, доцент кафедри терапії та сімейної медицини Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
- **Нагорна Антоніна Максимівна** - доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМН України, лабораторія епідеміологічних досліджень, профпатології та моніторингу професійного здоров'я ДУ «Інститут медицини праці імені Ю. І. Кундієва НАМНУ» (Київ, Україна)
- **Панчишин Наталія Ярославівна** - кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
- **Сатурська Ганна Степанівна** - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
- **Трущенко Людмила Вікторівна** - доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
- **Шульгай Аркадій Гаврилович** - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)

- Пінчук І.О., Капаєва Ю.О.** 325
ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ
- Попова О.І., Лесик А.С.** 337
ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ТА ЗМІШАНОМУ НАВЧАННІ: ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ Й ІНСТРУМЕНТИ
- Попович О.М., Атрощенко Т.О., Вальо Ж.Г.** 351
ПЕДАГОГІЧНА РИТОРИКА ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА
- Притолюк С.А., Слободян Н.В., Оніщук І.В.** 361
Е-MAIL ПРОЄКТИ ЯК ФОРМА ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ
- Пришупа Ю.Ю.** 374
ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНИЙ ОРГАНАЙЗЕР ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАСАД ПРОФЕСІЙНОЇ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ В ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
- Рубанська О.Я., Федорчук А.Л.** 386
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ
- Ругайн О.В., Стежко Ю.Г.** 399
ЕЛЕКТРИЧНА ІНЖЕНЕРІЯ В ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ
- Саєнко О.В.** 418
ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
- Сіданіч І.Л.** 431
ВИХОВНІ СИТУАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ДОСВІДУ МОРАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

1(21)
2026

СУСПІЛЬСТВО ТА
НАЦІОНАЛЬНІ
ІНТЕРЕСИ

УДК 378.016:81

[https://doi.org/10.52058/3041-1572-2026-1\(21\)-361-373](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2026-1(21)-361-373)

Притолук Світлана Аркадіївна кандидат філологічних наук, доцент кафедри німецької філології та методики навчання німецької мови Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, <https://orcid.org/0000-0002-9245-4477>

Слободян Назарій Васильович викладач кафедри німецької філології та методики навчання німецької мови Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, <https://orcid.org/0000-0001-6117-3958>

Оніщук Ірина Володимирівна методист Відокремленого структурного підрозділу “Тернопільський фаховий коледж Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя”

Е-MAIL ПРОЄКТИ ЯК ФОРМА ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Анотація. Мета статті – дослідити особливості цифрової комунікативної освіти на прикладі проєктної роботи під час вивчення іноземних мов. Новизна дослідження обумовлена тим, що впровадження інформаційних технологій в процес навчання отримало велику популярність. На даний момент застосовуються все нові та нові мультимедійні програми, які спрямовані на досягнення найвищих результатів у вивченні німецької мови як іноземної. Провідне місце серед інформаційних технологій займає робота з e-mail-проєктами, виконання якої приносить значні успіхи у навчальному процесі, підвищує ефективність навчання студентів. Доведено, що розвитку творчих здібностей студентів сприяє виконання останнього етапу роботи над проєктом, що передбачає підведення підсумків. Студенти творчо оформлюють свої результати та вчать доносити їх до колег. Зроблено припущення, що електронна пошта викликає великий інтерес серед студентів, підвищує мотивацію до вивчення іноземної мови, розвиває культуру письмового спілкування. Переваги такого виду листування очевидні: у студентів з'являється реальна можливість використовувати іноземну мову як засіб спілкування, опанувати елементарними навичками роботи на комп'ютері, одержати цікаву інформацію з автентичного джерела в найкоротший термін. Роль викладача іноземної мови полягає в заохоченні студентів, наданні їм мовної допомоги, використанні отриманої інформації на уроці у формі індивідуальних завдань. Зроблено висновок, що ефективність використання проєктних методів у

практиці навчання іноземних мов досить висока, якщо вони проводяться систематично і грамотно. Учасники роботи заангажовані міркуваннями, дослідженням, відповідно, пошуком, збором необхідної інформації, її обговоренням між собою і з партнерами. І що головне – мова тут дійсно виступає у своїй прямій функції – засобом формування і формулювання думок. Це є справжнім навчальним середовищем, зануреним не тільки в досліджувану проблему, але й у саму іншомовну діяльність, в іншу культуру.

Ключові слова: інформаційні технології, онлайн-платформи, цифрове освітнє середовище, дистанційне навчання, вища освіта.

Prytoliuk Svitlana PhD in Philology, Associate Professor of the Department of German Philology and German Language Teaching Methodology at Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, <https://orcid.org/0000-0002-9245-4477>

Slobodian Nazarii PhD in Philology, Associate Professor, Department of German Philology and Methods of Teaching German, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, <https://orcid.org/0000-0001-6117-3958>

Onishchuk Iryna Methodologist of Separate structural subdivision “Ternopil Professional College” of Ternopil Ivan Puluj National Technical University

E-MAIL PROJECTS AS A FORM OF USAGE OF INTERNET TECHNOLOGIES IN GERMAN LANGUAGE LESSONS

Abstract. The purpose of the article is to explore the features of digital communicative education using the example of project work during the study of foreign languages. The novelty of the study is due to the fact that the introduction of information technologies into the learning process has gained great popularity. At the moment, more and more new multimedia programs are being used, which are aimed at achieving the highest results in learning German as a foreign language. The leading place among information technologies is occupied by work with e-mail projects, the implementation of which brings significant success in the educational process, increases the effectiveness of student learning. It has been proven that the development of students' creative abilities is facilitated by the implementation of the last stage of work on the project, which involves summing up. Students creatively design their results and learn to convey them to colleagues. It is assumed that e-mail arouses great interest among students, increases motivation to learn a foreign language, and develops a culture of written communication. The advantages of this type of correspondence are obvious: students have a real opportunity to use a foreign language as a means of

1(21)
2026

СУСПІЛЬСТВО ТА
НАЦІОНАЛЬНІ
ІНТЕРЕСИ

communication, master elementary computer skills, and obtain interesting information from an authentic source in the shortest possible time. The role of a foreign language teacher is to encourage students, provide them with language assistance, and use the information received in the lesson in the form of individual tasks. It was concluded that the effectiveness of using project methods in the practice of teaching foreign languages is quite high if they are carried out systematically and competently. The participants of the work are engaged in reasoning, research, respectively, searching, collecting the necessary information, discussing it among themselves and with partners. And most importantly, the language here really acts in its direct function - a means of forming and formulating thoughts. This is a real learning environment, immersed not only in the problem under study, but also in the foreign language activity itself, in another culture.

Keywords: information technology, online platforms, digital educational environment, distance learning, higher education.

Постановка проблеми. Проектна робота – один з найсучасніших методів іноземної мови. Робота над проектом вимагає перш за все чіткої організації з боку викладача. Він повинен визначити який з різновидів проекту буде проводитися, які етапи передбачатиме проект, на яку вікову групу зорієнтована робота, яка тема досліджуватиметься, які ключові питання, як розподілити роботу між студентами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання включення мережевих технологій у навчальний процес активно обговорюється у працях із педагогіки, психології та інформаційних технологій останніх часів. Фахівці наголошують: цифровізація освіти — це не просто запровадження нових гаджетів, а глибинна трансформація усієї системи навчання та формування особистості. Мережеві інструменти стимулюють перехід до іншої навчальної моделі, де головним стає діяльнісний підхід студента, формування у нього умінь працювати автономно, аналізувати інформацію критично та опановувати знання самостійно [1], [2], [3]. У наукових працях за межами нашої країни акцентується увага на тому, що ефективне впровадження мережевих рішень можливе лише за наявності міцного теоретичного підґрунтя та чітко структурованого плану створення цифрового освітнього простору [4], [5]. Отже, у наукових працях простежується певний, досить чіткий напрямок щодо визнання мережевих технологій як невіддільного складника нинішнього освітнього шляху. Водночас, науковці підкреслюють значущість розробки теоретичних засад та методичних підходів до цифровізації навчання, потреби у переосмисленні функцій викладача, а також створення сприятливого середовища для дієвого запровадження й експлуатації мережевих ресурсів під час здобуття знань.

Мета статті – дослідити особливості цифрової комунікативної освіти на прикладі проектної роботи під час вивчення іноземних мов.

Виклад основного матеріалу. Залежно від тривалості проєктні роботи можуть бути короткочасні – від 4 тижнів, та довготривалі - до 5 місяців. зазвичай проєктна робота не може тривати від одного до трьох тижнів, оскільки передбачає певні етапи, які розраховані на триваліший період часу.

Більш поширеним проєктом є листування з використанням електронної пошти. Електронна пошта, або E-mail, напевно, найбільш популярний і важливий сервіс Internet. За допомогою електронної пошти щодня спілкуються 20 мільйонів людей. Практично кожен користувач Internet має адресу електронної пошти. Електронною поштою можна передавати тексти, графіку, програми, мультимедійні файли.

Щодо різновидів проєктної роботи, то викладач може обрати:

- E-mail - проєкти;
- міжпредметні проєкти;
- міжнародні проєкти.

Кожна проєктна робота повинна складатися з:

- підготовчого етапу, який передбачає повідомлення теми та ключових питань проєкту, ознайомлення з пропозиціями студентів, ознайомлення з досвідом студентів, аналіз попередніх проєктів, якщо такі були;

- етапу проведення проєктної роботи, який передбачає детальне планування проєкту, розподіл класу на групи, розподіл обов'язків в середині групи, визначення джерел звідки братиметься інформація, пошук, аналіз та обговорення знайденої інформації, оцінювання, підведення підсумків та фіксування результатів кожного етапу роботи;

- заключний етап. Він полягає у презентації результатів проєктної роботи, оцінюванні та оголошенні підсумків. Презентація може відбуватися з використанням різноманітних технічних засобів (комп'ютер, проєктор та інше). Оцінювання може проводитися безпосередньо під час проведення проєкту (контроль нової лексики, контроль читання, контроль говоріння), проте обов'язково повинен оцінюватися проєкт в цілому. При підведенні підсумків повинні бути відзначені переваги та недоліки проєкту, враження від проведеної роботи викладача та студентів.

Перші дистанційні курси, були цілком побудовані на передачі матеріалів і завдань по E-mail. Студент, виконавши завдання, надсилав результати викладачеві знову ж по E-mail, що в точності відповідає використанню традиційної пошти при обміні інформацією в заочному навчанні - однак у випадку електронної пошти обмін відбувається незрівнянно швидше. Сьогодні практично немає курсів, побудованих винятково на електронній пошті, хоча вона і залишається найважливішим допоміжним сервісом.

Електронна пошта викликає великий інтерес серед студентів, підвищує мотивацію до вивчення іноземної мови, розвиває культуру письмового спілку-

1(21)
2026

СУСПІЛЬСТВО ТА
НАЦІОНАЛЬНІ
ІНТЕРЕСИ

вання. Переваги такого виду листування очевидні: у студентів з'являється реальна можливість використовувати іноземну мову як засіб спілкування, опанувати елементарними навичками роботи на комп'ютері, одержати цікаву інформацію з автентичного джерела в найкоротший термін. Роль викладача іноземної мови полягає в заохоченні студентів, наданні їм мовної допомоги, використанні отриманої інформації на уроці у формі індивідуальних завдань.

Поряд з листуванням дуже ефективним є спільні телекомунікаційні проекти з закордонними університетами-партнерами. Проекти можуть виконуватися як в аудиторії, так і в позааудиторний час. Проектна діяльність найбільш ефективна, якщо її вдається зв'язати з програмним матеріалом, значно розширюючи і поглиблюючи знання студентів у процесі роботи над проектом. В основі проекту завжди лежить якась проблема. Проект не повинний обмежуватися темою. Потрібна нехай не велика, але значима проблема. Тільки в такий спосіб можна переключити увагу студентів з форми висловлення на зміст. Думка дітей у цьому випадку зайнята тим, як вирішити проблему, які раціональні способи її рішення вибрати, де знайти переконливі аргументи, що доводять правильність обраного шляху. Багато чого залежить від проблеми. Якщо вона виявляється цікавою як для наших студентів, так і для студентів інших країн, то виникають сприятливі умови для організації міжнародного телекомунікаційного проекту. Пошук партнерів – справа нелегка, тут необхідні наполегливість, час. Якщо закордонні партнери знайдені, необхідно насамперед познайомитися один з одним. Для цього прийнято обмінюватися так званим представницькими листами. Можна скористатися web-сторінками своїх шкіл або навіть особистих сторінок, повідомивши потенційним партнерам адреси. Тоді можна познайомитися ближче, побачити один одного на фотографіях, показати свій університет і т.п. Після знайомства можна домовитися про підгрупи-партнерів з кожної сторони, розподіливши між ними задачі загального проекту. Далі обговорюється план спільних дій, терміни проміжних і підсумкових результатів, способів їхнього оформлення. Студенти домовляються в разі потреби по online- чатах, конференціях. Можна створити спільну web-сторінку, на якій будуть розміщатися підсумкові матеріали спільного проекту, результати дискусій. Усі необхідні листи, матеріали обговорюються в класі. Робота над проектом розгортається всередині класу і поза ним, в Інтернеті. Листи партнерів також можуть обговорюватися в групах на уроках.

Це один з можливих варіантів роботи над проектом. Можуть бути і суто позакласні проекти, якщо студенти приєднуються до якогось запропонованого в мережах міжнародного проекту. Такі проекти завжди організовуються навколо якої-небудь цікавої проблеми. Якщо запропонована проблема цікава для групи студентів, або навіть для окремих студентів, потрібно стимулювати їх до індивідуальної або групової проектної діяльності в позаурочний час. Але й у

цьому випадку не можна відпускати студентів у «вільне плавання». Контроль і необхідну допомогу варто здійснювати систематично.

Одним з цікавих проєктів є «Weltreise». Це міжнародна E-mail - проєкт - гра, в якій досягнення цілі не таке важливе, як участь у відкритті для себе інших країн.

Правила гри такі: три - чотири групи листуються між собою один раз в тиждень. Перші три тижні нікому не відомо, де, в яких країнах світу знаходяться партнери по листуванню. Кожен клас повинен носити так зване кодове ім'я (наприклад, Попелюшка, Гете...).

У перші три тижні кожна група описує свою країну чи місто (наприклад, в нашій країні живе відомий боксер). Завданням учасників є відгадати, про яку країну йдеться. На четвертий тиждень учасники відкривають місцевості, які ще до цього часу не були відгадані.

Гра методично вмотивована. Студенти багато часу приділяють читанню, письму та дискусіям. Для участі в E-mail - грі учасники повинні заповнити формуляр і надіслати його. Формуляр передбачає наступні запитання: ім'я, прізвище, навчальний заклад, адреса, місто, країна, телефон, факс, E-mail, кількість студентів, рівень володіння мовою та інше.

Заслужовують на увагу міжпредметні проєкти, також організовані навколо визначеної проблеми. Це можуть бути міжнародні проєкти з екології, географії, демографічні, історичні, творчі проєкти. Проте якщо вони носять міжнародний характер, то повинні проводитися іноземною мовою. Студенти не тільки вирішують проблему спільно, вони знайомляться з національними і культурними особливостями країн-партнерів, довідуються багато цікавого один про одного.

Ефективність використання проєктних методів у практиці навчання іноземних мов досить висока, якщо вони проводяться систематично і грамотно. Учасники роботи заангажовані міркуваннями, дослідженням, відповідно, пошуком, збором необхідної інформації, її обговоренням між собою і з партнерами. І що головне – мова тут дійсно виступає у своїй прямій функції – засобом формування і формулювання думок. Це є справжнім навчальним середовищем, зануренням не тільки в досліджувану проблему, але й у саму іншомовну діяльність, в іншу культуру. Досліджувана спільно проблема може бути будь-якою: екологічною, політичною, творчою, історичною, країнознавчою, лінгвістичною і т.д. Головне, що вона досліджується, обговорюється учасниками проєкту і вирішується іноземною мовою, прийнятою для спілкування в даному співтоваристві учасників. При роботі над проєктом задіяні практично найрізноманітніші можливості і ресурси мережі Інтернет. Пошук потрібної інформації приводить учасників проєкту у віртуальні бібліотеки, бази даних, віртуальні кафе і музеї, на різні інформаційні й освітні сервери. Необхідність живого спілкування з реальними партнерами звертає його учасників до можливостей електронної пошти, телеконференцій, чат технологій (IRC).

1(21)
2026

СУСПІЛЬСТВО ТА
НАЦІОНАЛЬНІ
ІНТЕРЕСИ

Необхідність підготовки спільного продукту того або іншого проекту, що представляється кожним учасником у своїй аудиторії (у класі, навчальному закладі) або на спеціально створених для цієї мети Web-сторінках мережі Інтернет, вимагає звертання до текстових, графічних редакторів, застосування різних мережевих програм, що дозволяють використовувати графіку, анімацію, мультиплікацію, тобто мультимедійні засоби. Таким чином, проект може стати міжпредметним.

Отже, проектна робота студентів – це найбільш ефективна діяльність у позаурочний час. Проте її ефективність повною мірою залежить від організації і координації з боку педагогів. Крім величезного потенціалу, що несе в собі сам метод проектів для формування комунікативної компетенції, значні додаткові можливості виникають при використанні інформаційних ресурсів і послуг Інтернету в процесі проектної діяльності студентів. В Інтернеті студенти і викладачі можуть знайти будь-яку необхідну для проекту інформацію: про музеї і їхні експонати по усім світі; про поточні події в різних куточках світу і реакцію людей на ці події; про екологічну ситуацію в різних районах світу; про національні свята; статистичні дані по найрізноманітніших питаннях і т.п. Можна поговорити в режимі online (у режимі реального часу), користуючись послугами IRC (Internet Relay Chat), з однолітками або з фахівцями з різних країн світу. От чому спільні міжнародні проекти з носіями мови настільки привабливі для вивчення іноземної мови.

Застосування E-mail-проектів підвищує мотивацію праці студентів, формує розвиток культури письмового спілкування та усного мовлення, сприяє перемиканню уваги студентів з форми на зміст, дозволяє одержати цікаву інформацію в найкоротший термін. Якщо проблема, яка досліджується, є цікавою для студентів інших країн, то виникають сприятливі умови для створення міжнародного проекту. Окрім вищезгаданих переваг, цей вид роботи сприяє знайомству студентів з культурою, побутом та світоглядом студентів іншої національності, формує розвиток культури усного мовлення, спонукає студентів до аналізу та синтезу одержаної інформації.

Підвищують продуктивність праці міжпредметні проекти, які часто можуть бути і міжнародними. На відміну від двох інших видів проектів, цей тип роботи найкраще застосовувати, на наше переконання, безпосередньо на занятті. Міжпредметні проекти сприяють розвитку навичок перекладу та говорінню, дозволяють застосовувати на практиці засвоєні лексичні та граматичні вміння студентів.

Впровадженню e-mail-проектів передують виконання модуля, що допомагає студентам правильно організувати свою роботу. Модуль полягає в тому, що підлітки мають в своєму розпорядженні основні знання в сфері користування Інтернетом: вони мають e-mail досвід, можуть справлятися з обробкою текстів, а також здатні виділити та скопіювати інформацію з WEB сайтів.

Для успіху e-mail-проектів не можна нехтувати обов'язковими організаційними рамками. Під час опрацювання модулів використовуються деякі технічні та методичні навички, наприклад, заповнення навчальних протоколів, вписування e-mail адрес, реалізація групових робочих фаз зі сталими рольовими вказівками, визначення обов'язкових завдань для роботи.

Модуль складається з трьох частин:

1. Обмін досвідом – ознайомитися з пропозиціями.
2. Аналіз проекту.
3. Конкретне планування e-mail-проекту.

Ця робота ставить перед собою такі завдання: набути досвід для організації та проведення e-mail-проектів, познайомитися з пропозиціями структурних e-mail-проектів в Інтернеті для зв'язку з партнерами, з якими можна проводити цю роботу, ініціювати навчання через методичну і мовну допомогу, організувати e-mail-проекти, в яких матиме місце полікультурне навчання. Для цієї роботи потрібен, насамперед, обмін досвідом щодо власних проектів, ознайомлення з пропозиціями і можливостями e-mail-проектів через розсилки в Інтернеті, аналіз і оцінка проектів, які ініціюють полікультурний навчальний процес і ведуть до зміни стереотипів.

Отже розглянемо модуль, який потрібно опрацювати.

Частина 1: обмін досвідом, ознайомлення з пропозиціями.

Студенти відрекомендовуються і діляться досвідом роботи з e-mail-проектами, якщо, звісно, він був. За умови присутності навичок у роботі студенти нотують на дошці або на плакаті ключові фрази до наступних питань:

- 1) які групи комунікували між собою (вік, скільки років вивчали німецьку мову);
- 2) як довго тривав проект;
- 3) які теми обговорювались;
- 4) чого навчилися учасники самі один від одного.

Наведемо приклади відповідей груп, які працювали з e-mail-проектами:

- так багато різного, проте спільного також вистачає (шведи - австралійці);
- ми підвищили свій мовний рівень і вивчили багато цікавого про італійців (шведи - італійці);
- кожен хотів знати, як живуть партнери і якими є навчальні заклади в іншій країні (поляки – німці)

Наступним пунктом цього етапу роботи є робота парами над темою полікультурного навчання. Для того, щоб студенти могли поділитися своїм розумінням про полікультурне навчання, вони повинні обговорити свої інтереси з партнерами. Тут студенти розповідають один одному про свої захоплення, хобі, обґрунтовують своє зацікавлення вивченням іноземної мови та культур інших країн. Ця робота триває не більше 10 хвилин.

1(21)
2026

СУСПІЛЬСТВО ТА
НАЦІОНАЛЬНІ
ІНТЕРЕСИ

Наступні 15 хвилин присвячуються пленуму на тему «полікультурне навчання та його перспективи». На пленумі потрібно з'ясувати загальне розуміння полікультурного навчання. Тут не йдеться про дефініцію цього поняття, але про подальший хід здобуття нових знань з врахуванням спільних інтересів і цінностей.

Найбільшу частину першого етапу модуля (30 хв.) займає робота в групах, яка присвячена ознайомленню з пропозиціями роботи з e-mail-проектами, а саме співпраці з партнерами. Тут йдеться про вибір тем для мовної практики, які можна знайти, використовуючи мережу Інтернет. Для цього пропонується створити чотири групи, які повинні ознайомитись і опрацювати чотири адреси, наприклад: www.goethe.de/z/ekp/deindex.htm, www.bild-online.dk, www.epals.com, www.teaching.com.

Під час знайомства студентів з Web-сайтами, перед ними ставиться завдання нотувати кожен крок своєї роботи – це може бути зроблено у вигляді заповнення щоденника чи навчального протоколу. Робота над цим може бути здійсненна як цілою групою, так і індивідуально. Студенти повинні нотувати все, що вони вивчили під час виконання завдань, а також вирази і слова, які в певних ситуаціях викликали в них труднощі, щоб пізніше мати змогу їх опрацювати. В цій роботі потрібно звернути увагу на методичний хід, а саме на організацію груп.

Перша частина модуля закінчується пленумом де відбувається обмін інформацією. На пленумі студенти діляться результатами своєї роботи з Web-сайтами. Для цього можна використовувати дошку або плакат, на яких кожна з груп тезово повідомляє і коментує матеріал, який напрацювала. Можливим є також презентація результатів у вигляді стінгазети. Пленум повинен тривати до 15 хвилин.

Частина 2: аналіз проєктів.

Першим етапом цієї частини модуля є коротке ознайомлення з організаційним ходом частини. Тут йдеться про розподіл груп та правила, що стосуються роботи в групах. Поділ на групи повинен бути зорієнтований як на віковий спектр (13/14 років, 14/16 років, доросла група), так і на розподіл по вибраних темах. Групи повинні презентувати свої результати на стінгазетах.

Далі робота триває таким чином. Кожна з груп обговорює теми, які б вони хотіли опрацювати в e-mail проєктах. Наприклад:

Група 1 – можуть обговорювати проєкт «культура харчування», який вже проводився іншими групами, або будь-який інший проєкт. Ми повинні визначити, чи має місце тут полікультурне навчання і які труднощі може викликати дослідження цієї теми.

Групі 2 – можна запропонувати складніші теми, наприклад, «університет моєї мрії», або «останнім часом я прочитав, побачив, почув...». Студенти обговорюють те, де пропонуються хороші можливості для ознайомлення з іншою

культурою, як конкретно можна це реалізувати в проєкті. Цікавими для цієї категорії студентів можуть бути також такі теми: «коли я закінчу університет...», «що я одягну сьогодні», «університетські плітки», «думки по дорозі до університету».

Групі 3 – можна запропонувати e-mail комунікацію між двома старшими студентськими групами університетів. Дискусія проводиться на основі прочитаної літератури. Студентські групи обирають певний літературний твір, читали та обговорювали його по частинах. Після кожної частини групи обмінювалися листами-враженнями від прочитаного, після чого дискутували з приводу проблемних питань.

Як підсумок роботи в групах проводиться пленум де групи презентують свої результати на стінгазетах. Після цього студенти обмінюються думками, пропозиціями, можливостями зі своїми колегами. Вони вільно висловлюються з приводу своїх досліджень, ставлять запитання. На сам кінець кожна з груп повинна остаточно визначитись з вибором теми.

Частина 3: конкретне планування e-mail проєктів

Кожна з груп повинна спланувати e-mail проєкт, склавши при цьому певний план. Цей процес повинен контролювати викладач, проте він не повинен втручатися, а лише залишатися в ролі спостерігача. Звичайно, викладач повинен відреагувати коли робота групи йде в неправильному напрямку. Після цього групи презентують свої проєкти. На закінчення проводиться дискусія з приводу почутого: доцільність обрання теми, методична частина проєкту, мовна практика, подальші пропозиції.

Після опрацювання модуля можна розпочинати роботу з проєктом. Безкоштовну адресу можна дістати в різних Інтернет-провайдерів. Проєкт передбачає роботу в групах, для якої пропонується розподілити «ролі» між членами групи:

1. Керівник. До його обов'язків входить організація роботи, координація окремих видів діяльності, розподіл завдань, контроль за тим, щоб група якнайбільше розмовляла німецькою мовою.
2. Представник. Ця людина доповідає про результати, слідкує за тим, щоб тема була опрацьована, обговорює форму презентації в групі та розприділяє її частини, підготовлює матеріал.
3. Відповідальний за час. Ця посада передбачає контроль за часовими рамками, дисципліною та цілеспрямованою комунікацією між членами групи, а також контроль за задіяністю всіх членів групи в роботі над темою, продуктивною атмосферою та мовою спілкування.
4. Писар. В обов'язки цього члена групи входить конспект змістової і методичної роботи, облік членів групи, які не працюють над темою, виявлення неточностей, надання вказівок для подальшого ходу роботи.

1(21)
2026

СУСПІЛЬСТВО ТА
НАЦІОНАЛЬНІ
ІНТЕРЕСИ

Окрім цього існують такі вказівки для ефективної роботи в групах:

1. Якомога більше коротких етапів роботи.
2. Обмін «ролями» в групі.
3. Представник повинен мати змогу відзвітувати про стан подій після коротких фаз роботи.

Розглянемо, наприклад, проєкт «Культура харчування». Метою цього проєкту є ознайомлення з реаліями життя закордонних партнерів і порівняння їхньої культури з власною. Перед виконанням роботи викладачі знайомляться та визначають теми та цілі, планують фази роботи і розподіляють час для проєкту.

Даний проєкт триває 5 місяців і передбачає такі теми: «Представлення», «Навчання» і «Культура харчування».

Перший етап: Представлення (самостійна робота, або робота парами)

- Студенти відрекомендовуються: ім'я, місце проживання, сім'я, тварини, хобі та інше;
- Презентація фотографій з коротким коментарем;
- Студенти читають e-mail і вибирають партнерів, щоб працювати в групі (група спілкується з групою);
- Щоб я ще хотів про тебе знати? Щоб ти ще хотів знати про мене?

Часові рамки для цього передбачають дві години роботи за комп'ютером і дві години роботи в класі.

Другий етап: Ближче знайомство – в університетах (робота в групах).

- студенти готують матеріали про університет: навчальні предмети, розклад уроків, улюблені предмети, канікули, система оцінювання, найкращий день в університеті, університетська система та інше (кожна група готує одну або дві теми);
- Фотографії університету прикріплюються до текстів;
- Порівняння: мій університет – твій університет;

Для цього етапу відведено 4 години роботи в аудиторії і 2 години за комп'ютером.

Третій етап: Культура харчування (робота в групах):

- Студенти розповідають про особливості культури харчування (час прийому їжі, коли, що, де, з ким, улюблені рецепти, святкові застілля, хто готує вдома та інше);
- Обмін рецептами: улюблена страва, традиційна страва для місцевості, страви для особливих випадків (Різдво, національні свята, Пасха,...);
- Приготування страв за рецептами партнерів.

На цей етап передбачено 4 години роботи в аудиторії і 4 – за комп'ютером.

Четвертий етап: Підведення підсумків.

- Студенти оформлюють стінгазету або зошит з результатами (що я тепер знаю про моїх партнерів, про їхні реалії, маленьку книжку з рецептами, WEB-сайт).

Робота закінчується тим, що викладач разом зі студентами оцінює проєкт. Використання e-mail-проєктів в навчальному процесі належить до найсучасніших технологій навчання на Заході. Цей метод підвищує інтерес до вивчення іноземних мов, активізує роботу студентів, підвищує рівень самостійності виконання завдань.

Незважаючи на всі вищезазначені труднощі, ми вважаємо, що введення в навчальний процес роботи з e-mail-проєктами найдоцільніше проводити як позааудиторну роботу, коли є доступ до комп'ютерного класу, а також з невеликими групами студентів.

Впровадження такого виду роботи сприяє зацікавленню студентів культурою, звичаями, традиціями, особливостями країни, мова якої вивчається. Студенти вчаться вести дискусію, ставити запитання, висловлювати свою думку, а також аналізувати, систематизувати, узагальнювати одержану інформацію.

Важливе значення має і те, що студентам дається можливість самостійно обирати тему для роботи. Таким чином вони досліджують проблеми, які їх цікавлять і які є найбільш актуальними для їхнього віку. Місце викладача в даному процесі сприяє розвитку самостійності студентів, оскільки весь процес контролюють самі студенти, кожен з яких виконує певні обов'язки в групі, а викладач може лише спостерігати, підкоригувати роботу та допомагати при виникненні певних труднощів.

Розвитку творчих здібностей студентів сприяє виконання останнього етапу роботи над проєктом, що передбачає підведення підсумків. Студенти творчо оформлюють свої результати та вчаться доносити їх до колег.

Висновки. Отже можна констатувати, що впровадження інформаційних технологій в процес навчання отримало велику популярність. На даний момент застосовуються все нові та нові мультимедійні програми, які спрямовані на досягнення найвищих результатів у вивченні німецької мови як іноземної. Провідне місце серед інформаційних технологій займає робота з e-mail-проєктами, виконання якої приносить значні успіхи у навчальному процесі, підвищує ефективність навчання студентів.

Література:

1. Задоріна О.М., Качан Т. В., Задорін В. В., Варга Н. І. Сучасні технології в освіті: потенціал та тенденції розвитку. Академічні візії. 2023. Вип. 19. Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7936943>
2. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / За заг. ред.. Г. Л. Єфремової. Суми: Видання Сумського ДПУ ім. А. С. Макаренка. 2020. 444 с.
3. Лиходєєва Г.В., Хмельницька О. С., Київська К. І. Інноваційні технології в дистанційному навчанні: відкриті ресурси, онлайн-курси та інші можливості. Академічні візії. 2023. Вип. 20. Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8125109>
- 4.. Патлайчук О., Канарова О., Брюховецька І. Сучасні освітні практики ЗВО: особливості використання інноваційних технологій навчання. Вісник науки та освіти. 2023. № 8(14). С. 724-737.
5. Слушний О. Інноваційні освітні технології та діяльність учителя 21 століття. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2021. № 2 (106). С.150-159.

References:

1. Zadorina O.M., Kachan T. V., Zadorin V. V., Varha N. I. (2023). Suchasni tekhnolohii v osviti: potentsial ta tendentsii rozvytku [Modern technologies in education: potential and development trends]. *Akademichni vizii - Academic visions*, 19. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7936943> [in Ukrainian]
2. Yefremova, H. L. (2020). Innovatsiini tekhnolohii v suchasnomu osvitnomu prostori [Innovative technologies in the modern educational space] . Sumy: Vydannia Sumskoho DPU im. A. S. Makarenka [in Ukrainian]
3. Lykhodieieva, H.V., Khmelnytska, O. S., Kyivska, K. I. (2023). Innovatsiini tekhnolohii v dystantsiinomu navchanni: vidkryti resursy, onlain-kursy ta inshi mozhlyvosti [Innovative technologies in distance learning: open resources, online courses and other opportunities]. *Akademichni vizii - Academic visions*, 20. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8125109> [in Ukrainian].
4. Patlaichuk, O., Kanarova, O., Briukhovetska, I. (2023). Suchasni osvitni praktyky ZVO: osoblyvosti vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii navchannia [Modern educational practices of higher education institutions: features of the use of innovative learning technologies]. *Visnyk nauky ta osvity -Herald of science and education*, 14 (8), 724-737 [in Ukrainian]
5. Slushnyi, O. (2021). Innovatsiini osvitni tekhnolohii ta diialnist uchytelia 21 stolittia [Innovative educational technologies and activities of the teacher of the 21st century]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii – Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 106 (2), 150-159 [in Ukrainian].